

Motion nr 4

Utred behovet av praktik på DIKs utbildningar

DIK Student anser att den utbildning som högskolor och universitet erbjuder ska vara vetenskaplig och akademisk. Rädslan för att bli arbetslös efter examen är stor och det upplevs som svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Kan det vara bristen på praktiska inslag och praktik som verkar som ett hinder för de examinerade?

DIK Student har länge ansett att relevant praktik inom utbildningen, särskilt i det humanistiska fältet skulle göra studenterna mer rustade för arbetslivet och därmed mer attraktiva på arbetsmarknaden, utan att för den skull inverka på utbildningarnas vetenskaplighet.

DIK Student har tidigare väckt frågan om att DIK skall verka för införandet av praktik men ej fått gehör för denna. Därför föreslås att en undersökning genomförs för att ta reda på vilka positiva effekter praktiska inslag och praktik kan ha på utbildningar och för studenter. Resultatet av denna utredning skall komma medlemmarna till godo

Mot bakgrund av ovanstående föreslår DIK Student att kongressen ska besluta:

att DIK under kommande kongressperiod skall utreda arbetsgivares inställning till praktiska inslag och praktik i utbildningarna samt vilken betydelse praktiska inslag och praktik har haft för studenter.

DIK Student

Förbundsstyrelsens yttrande över motion nummer 4

Frågan om praktik inom ramen för den akademiska utbildningen är återkommande. Den är särskilt diskuterad bland studentmedlemmar. DIKs studentråd inlämnade motion i frågan till kongressen år 2000 och år 2003. DIK Student står även bakom årets motion i frågan.

1. DIKs tidigare ställningstaganden

DIKs principiella uppfattning har varit att den akademiska studietiden ska användas till teoretiska studier. Tiden som en individ avsätter för högre studier (3-5 år) är kort i förhållande till tiden man är yrkesverksam. Under denna korta tid ska man tillägna sig ämneskunskaper, teoretisk medvetenhet och ett kritiskt förhållningssätt som möjliggör självständiga ställningstaganden. Vi har ansett det vara fel att ta tid från den relativt korta teoretiska studietiden för att ge studenterna kunskaper som de naturligt kommer att tillägna sig under det kommande yrkeslivet.

Samtidigt har DIK haft full förståelse för att vissa utbildningar måste ha praktik, exempelvis de som leder till legitimationsyrken. Där är rätten att utöva yrket knuten dels till uppvisande av ämneskunskaper, dels till lämplighet som visas inom ramen för handledd praktik. Frågan om praktik måste därför analyseras i förhållande till specifika utbildningar och professioner.

Vid senaste DIK kongressen avslogs en motion som uppmanade DIK att aktivt verka för att möjlighet till praktik införs på utbildningar inom DIKs områden. I förbundsstyrelsens yttrande över motionen ansågs att ”frågan om praktik har inte generell karaktär utan behovet av praktik måste analyseras i relation till specifika utbildningar och professioner. Bäst lämpade att genomföra behovsanalysen är respektive delförening”.

2. Perspektiv på praktik

I den aktuella motionen talas om utredning av behovet av praktik på DIKs utbildningar. Praktikfrågan pekar i riktning mot frågan om utbildningarnas *relevans* i förhållande till arbetsmarknaden. Inom området humaniora/samhällsvetenskap är den arbetsmarknad som utbildningarna leder till många gånger svårdefinierad. Det handlar om akademiska studier, inte bara om yrkesutbildning. När den potentiella arbetsmarknaden är svår att avgränsa, blir också utbildningens och kunskapernas relevans svåra att bedöma.

För att stämna av relevansen kan praktik vara ett sätt, men det finns många andra. Det kan vara allt från ökat inslag av gästföreläsningar och personalutbyte mellan akademiska och professionella miljöer till studiebesök, projektarbete, mentorskap och introduktionstjänster.

3. Bologna processens mål om anställningsbarhet

Ett av huvudmålen i Bologna processen är att stärka studenternas anställningsbarhet. Hur detta konkret kommer att genomföras på olika högskolor och inom olika utbildningar diskuteras för närvarande. I våras presenterade universiteten i Lund och Uppsala riktlinjer för universitetens fortsatta arbete med Bologna processen. Uppsala universitet uttalade:

För att främja anställningsbarhet skall målen för såväl kurser som program tydliggöras med syftet att studentens uppnådda kunskaper, färdigheter och kompetens klart framgår, liksom i förekommande fall den förberedelse för livslångt lärande som uppnåtts. Utbildningen skall också planeras och genomföras så att studentens anställningsbarhet främjas.

Lunds universitet formulerade sig på följande sätt i sin vägledning:

”Nya målbeskrivningarna för utbildningsprogram och kurser kommer att synliggöra andra delar av utbildningen än de ämnesspecifika och innehållsmässiga. I beskrivningarna av förväntade studieresultat betonas förutom kunskap och förståelse även mer allmänna färdigheter och kompetenser. Studenterna ska kunna använda, tillämpa och förnya sin kunskap på ett relevant sätt.”

Anställningsbarheten främjas genom att informationen till arbetsgivare blir tydligare. Vid planeringen av nya utbildningar bör tillfället utnyttjas för att stärka arbetslivsanknytningen och planering av ny utbildning bör ske i dialog med avnämare. Arbetslivsanknytningen kan stärkas genom fler och tätare kontakter med arbetslivet, praktikperioder i utbildningen, genom att använda alumner som resurspersoner m.m.

Vi kan i dessa riktlinjer se hur Bologna-processen avsätter spår inte bara i examenssystemet utan också i utbildningarnas förhållande till arbetslivet. Vi kan förvänta oss att se hur målet om anställningsbarhet ges konkret utformning i program- och kursbeskrivningar under den kommande kongressperioden.

Förbundsstyrelsen anser att frågan om praktik bör ses i ljuset av anställningsbarhet. Förbundsstyrelsen ställer sig positiv till motionärens intention. Hur anställningsbarhetsmålet nås i akademisk utbildning är en viktig fråga för en facklig akademisk professionsfederation. DIK är en facklig akademisk professionsfederation. Förbundsstyrelsen ber kongressen notera, att som så ofta förr var det studenterna som såg det först.

Förbundsstyrelsen föreslår kongressen besluta

att låta utreda hur Bologna-processens anställningsbarhetsmål implementeras i ett antal DIK-utbildningar som bestäms i samråd med delföreningar och DIK Student. Frågor om praktiska inslag och praktik ska ingå i utredningen och belysas ur olika intressenters (lärare, studenter, arbetsgivare) perspektiv.